

Νεοελληνική Γλώσσα Γενικής Παιδείας 07 Ιουνίου 2017
Απαντήσεις Θεμάτων

Περίληψη

Ο συγγραφέας αναφέρεται στον ρόλο της επιστήμης και στην ευθύνη του επιστήμονα. Αρχικά, εστιάζοντας στις διαφορές επιστήμης-τεχνολογίας επισημαίνει πως η πρώτη οφείλει να υπηρετεί υψηλούς στόχους. Τονίζει πως, σήμερα, η εξέλιξη των θετικών επιστημών και η συνακόλουθη τεχνολογική ανάπτυξη, προβληματίζει σχετικά με το αν πραγματώνεται η κοινωνική αποστολή της επιστήμης, εφόσον γίνεται λόγος για έλλειψη ανθρωπιάς που δυσχεραίνει την αυτοπραγμάτωση του ατόμου. Καθώς μάλιστα, η ευθύνη του επιστήμονα είναι ανάλογη της δύναμης του, αυτός οφείλει να στοχάζεται, προσηλωμένος σε υψηλές ηθικές αρχές, αν είναι ηθικό να εφαρμόζονται τα πορίσματα των ερευνών του. Ωστόσο, η εφαρμογή της επιστημονικής γνώσης από την τεχνολογία δεν έγγειται στην αρμοδιότητα και τον έλεγχο των επιστημόνων. Τελικά, καταλήγει πως για να διατηρήσει η επιστήμη τον ανθρωπιστικό της χαρακτήρα απαιτείται επαναπροσδιορισμός των στόχων της.

B1

α: Λ

β: Λ

γ: Σ

δ: Σ

ε: Σ

B2

α) Σύγκριση- αντίθεση= συγκρίνεται η έννοια της επιστήμης και της τεχνολογίας – (ύπαρξη διαρθρωτικής λέξης “ενώ” που φανερώνει αντίθεση.)

β) βέβαια: έμφαση
εάν: υπόθεση
όμως: αντίθεση
για τούτο: σχέση αιτίας- αποτελέσματος
δηλαδή: επεξήγηση

B3

α) αέναος= συνεχής- διαρκής- αδιάκοπος- αιώνιος
προσηλωμένη= αφοσιωμένη
εγείρουν= προκαλούν
αλλοτριώνουν= αλλοιώνουν
καταστρεπτικό= επιζήμιο- ολέθριο- καταστροφικό
β) συγκεκριμένο= γενικό- αφηρημένο- ασαφές
βελτίωσε= επιδείνωσε- χειροτέρεψε
ευθύνη= ανευθυνότητα
υλική= πνευματική- ηθική- άυλη
ελευθερία= ανελευθερία- υποδούλωση- εξανδραποδισμός

B4

α) Χρήση ασύνδετου σχήματος: προφορικότητα, ζωντάνια, αμεσότητα, παρουσίαση πολλών νοημάτων ενωμένα σε ένα όλο.
β) Χρήση ρητορικού ερωτήματος: ο συγγραφέας δίνει έμφαση στη θέση του, προκαλεί και διεγείρει τον προβληματισμό του δέκτη- αναγνώστη. Παράλληλα, δημιουργεί κλίμα αμεσότητας και την αίσθηση του διαλόγου.

Έκθεση

Γ Πρόκειται για ομιλία- εισήγηση.

Απαιτείται προσφώνηση του ακροατηρίου.

Στον πρόλογο ο μαθητής θέτει την αφορμή, το θέμα και τον σκοπό της ομιλίας ενώ στην συνέχεια αναπτύσσει την κύρια ιδέα. Το ύφος απλό και λιτό. Απαιτείται λογική διάρθρωση ιδεών, κυριολεκτική χρήση της γλώσσας ενώ τα κατάλληλα ρηματικά πρόσωπα εκτός του γ' προσώπου είναι το α' ενικό, το α' και β' πληθυντικό.

Το κείμενο κλείνει με χαιρετισμό και ευχάριστα.

Η προσφώνηση όταν αλλάζει η ενότητα ή πριν τον επίλογο, είναι απαραίτητο στοιχείο.

Α' Ζητούμενο

Ρόλος της επιστήμης στην αντιμετώπιση των σημαντικότερων σύγχρονων προβλημάτων:

Οικολογική καταστροφή:

Η επιστήμη έχει τη δυνατότητα να συμβάλει στην αποκατάσταση της διαταραγμένης σχέσης του ανθρώπου με το περιβάλλον και στη συνεχή και κατ' εξακολούθηση παρέμβαση του σε αυτό. Δύναται να προωθήσει εναλλακτικές και ανανεώσιμες μορφές ενέργειας και να διασφαλίσει πως οι φυσικοί πόροι μπορούν να υποστούν εκμετάλλευση με μικρότερο ρυθμό από αυτόν με τον οποίο ανανεώνονται, να προωθήσει την αντιρρυπαντική τεχνολογία και να διασφαλίσει την ύπαρξη ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση.

Πρόβλημα πείνας- υποσιτισμός

Με τη συμβολή της επιστήμης μπορεί να καταστεί δυνατή η αύξηση της ποσότητας και η βελτίωση της ποιότητας των αγαθών προκειμένου να καταπολεμηθεί ο υποσιτισμός και να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της πείνας. Προς αυτή την κατεύθυνση στοχεύουν οι επιστήμονες με τα γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα.

Υγεία- ασθένειες- υπογεννητικότητα

Με την ανάπτυξη της ιατρικής, της φαρμακευτικής, τα μέλη της επιστημονικής κοινότητας μπορούν, όχι μόνο να θεραπεύσουν, αλλά και να προλάβουν την εκδήλωση ποικίλων ασθενειών, να μειώσουν τη θνησιμότητα και να αυξήσουν τον μέσο όρο ζωής. Με τις δυνατότητες, μάλιστα, που παρέχει η βιοϊατρική μπορεί να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής του ανθρώπου με τη μεταμόσχευση οργάνων, να διορθώσουν ανωμαλίες της φύσης αλλά και να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της υπογεννητικότητας με την εφαρμογή της τεχνικής και της τεχνητής γονιμοποίησης.

Διασφάλιση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών

Με την ανάπτυξη των ανθρωπιστικών επιστημών μπορεί να καταστεί εφικτή η καλλιέργεια θεμελιωδών αξιών που κρίνονται απαραίτητες για την αρμονική συνύπαρξη των ανθρώπων και την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας. Ταυτόχρονα, με την ερμηνεία των κοινωνικών φαινομένων να επιτευχθεί ο εντοπισμός και η θεραπεία των παραγόντων που ευθύνονται για αυτά.

Β' Ζητούμενο

Φ Ρ Ο Ν Τ Ι Σ Τ Η Ρ Ι Ο

Ηθικά Εφόδια Επιστήμονα

Είναι αναγκαίο ο επιστήμονας, εκτός από κατάρτιση να λαμβάνει και ανθρωπιστική παιδεία, ως αντιστάθμισμα στην πνευματική του μονομέρεια. Οφείλει να είναι ανιδιοτελής, να έχει συνείδηση λειτουργού και όχι στυγνού επαγγελματία, να αρνείται την υποταγή σε οργανωμένα συμφέροντα οικονομικά και πολιτικά και να καταστρέφει το έργο του, όταν κρίνει ότι μπορεί να αποβεί μοιραίο.

Χρέος του είναι να διαφωτίζει την κοινή γνώμη για ενδεχόμενους κινδύνους που κρύβει μια νέα ανακάλυψη και να εκλαϊκεύει την επιστημονική γνώση.

Παράλληλα, να αναπτύσσει πλούσια κοινωνικο- πολιτική δράση. Πρέπει να ενημερώνεται, να ενδιαφέρεται, να συμμετέχει στα κοινά, να εκφράζει τη γνώμη του, να συμπάσχει με το κοινωνικό σώμα. Διαθέτει άλλωστε, γνώση, οξύνοια, αντιληπτική ικανότητα εξαιρετη και τόσες άλλες αρετές που δεν επιτρέπουν την αποχή του.

Τέλος, έχει χρέος να μεθοδεύει την έρευνα, να ελέγχει και να κρίνει με ανθρωπιστικά κριτήρια τα μέσα και τις διαδικασίες που ακολουθούνται.

Επίλογος

Καθίσταται σαφές πως δεν πρέπει να επιτρέψουμε να μετατραπεί η επιστήμη από ελπίδα εφιάλτης για την ανθρωπότητα, να καταστεί “μπούμεραγκ” στα χέρια ενός αδέξιου χειριστή. Είναι καιρός η επιστήμη να κάνει την αυτοκριτική της και να αντιμετωπίσει την κοινωνική της ευθύνη. Δεν είναι μόνο απαίτηση των καιρών. Είναι ιστορική ανάγκη.

